

Megjelenik hetenkint háromszor a m.
kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10 frt.	o. é.
Félévre	6 frt.	o. é.
Évnyegyedre	3 frt.	o. é.
Egy hóra	1 frt.	o. é.

Szerkesztői szállás:

belső fordítószobában 122. sz. sz.

Kiadó hivatal:

középútsz. Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

30 hasábos garmond sorát 1-szer 7 kr.
2-szer 6 kr. 3-szor 5 kr. minden hirdetés
után 30 kr. helyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hassenstein és Voglner (Neuer-
Markt 11. szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyitlteri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett
a szerkesztőséghez csatolandók.
Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál
kezelendő.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY“

1870. oct.—dec. évfolyamára.

Hogy t. olvasóink a nagy fontosságú
harczi eseményekről rögtön és pontosan
értesülhessenek, minden nevezetesebb esemény-
ről **eredeti távsürgönyöket közlen-**
dünk. A lap megjelenése közben érkezett
távsürgönyöket külön adjuk ki. A más la-
pok által hozott táviratokat a „Legujabb“
rovathoz találják fel t. olvasóink; ha a pesti
táviratokkal érkeznek nevezetesebb hírek, eze-
ket a „K. Közlöny“ rendkívüli mellékleteként,
a pesti lapok megérkezése után pár
órával, külön lenyomatban hordatjuk szét.

A Szerkesztőség.

Előfizetési-díj:

octob.—decemberi évfolyamra 3 frt., egy hóra
1 frt. o. é.

Az előfizetési pénzek posta-utalvánnyal
kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutczai könyv-
kereskedésbe) küldendők, hol a pontos szét-
küldésről gondoskodva van.

Szászváros, sept. 19-én, 1870.

Vannak a népek életében körülmények,
melyek életre vagy halálra szólnak, a sze-
rint, a mint az ezekben rejlő tanulságot egyik
vagy másik nép megérteni bírja. A Jenánál
elvesztett csata után Poroszország annyira
össze vala törve, hogy további létele, kiseb-
bitett arányban is, csupán a hatalmas győ-
zőnek kegyétől függött. És mégis ez a ször-
nyű csapás, ezen megalázó helyzet rejtették
magukban a csírákat, melyből időteltével ugyan-
ezen megalázott állam jelenlegi nagysága
fejlődött ki. A sorstól üldözött fejedelem sze-
rencsétlenségében is szerencsés volt birhatni
oly tanácsadókat, kik a dynastiának üdvét
a nemzetével azonosítani igyekeztek. A fel-
világosodott fejedelem nem kétkedett trónját
s családjának jövőjét a nemzet felügyeletére
bizni. De hogy ez a nemzet, mely királyá-
val egyetemben a megaláztatás annyi phá-
zisain ment vala keresztül, felvirágozhassék,
hogy a trónnak támasza, őre lehessen, kel-
lett, hogy reorganisáltassék, és a messzelátó
organisatorok terve szerint a népnek neve-
lése kezdetét vette. A rendszer, mely a ha-
zának és trónnak védelmét a hazafiak ke-
zébe tette le, dicső s következményeiben
eredménydus volt. Csakis ezen rendszernek
szigorú, pontos keresztülvitele tehetett lehet-
séggé, hogy a jenai Hohenzollern utódja
egy Sadvával, Sedánnal remegteti meg az
elámult világot. Hogy Moltke és Bis-
marck a német harczfiakat III. Napoleon
megdöntött trónján keresztül Páris alá ve-
zethessék, kellett, hogy Stein és Hardegg,
Gneisenau és Scharnhorst azon eszmét te-
remtsék s észleljék meg, mely a porosz nép-
nek azon erőt adta, mely Ausztriát 1866-ban
kitolta Németországból, mely a magukra ma-
radt német tartományokat elnyelte, s mely a
jelenlegi hadjárat által oly látványt nyújt a
világnak, minőt csak is azon kor látott,
melynek alkama volt bámulni a nagy Na-
poleon hadjárait.

Valóságos csoda! Egy porig aláított ál-
lam a győzelmes francia császár önkéntes
kegyelméből megcsontkítva, megbénítva to-
vább tengődik s alig ötven év múlva, a
Steinok által ráhagyott örökséget, az általá-
nos önvédelmi rendszert, folytonosan, lelkiis-
meretesen fejlesztve, negyven millió német
főlébe emelkedik, közel áll ahhoz, hogy aka-
ratja törvénynek tekintessék Európában.

Az általános védkötelezettség eredmé-
nyezte e csodát; mert a porosz kormány azt
fejleszteni iparkodott folytonosan, s a feje-
delem nem remegett annak következmé-
nyeitől.

Amde ezen csodában nagy tanulság rej-
lik a fejedelmekre, népekre nézve.

A fejedelem, a ki népétől elkülönözött

úton keres üdvét dynastiája számára, ne szá-
mitson soha népe ragaszkodására, szeretet-
tére; míg hatalmát a szuronyok erejével
fenntartani bírja, hallgatagul tűr a nép és
nem szól, mert a szuronyok csillogása, zö-
rejje miatt könnyei nem látszanak, panasza
szavai úgy sem hallhatók a trón közelében;
de ha ezen szuronyok hegye megtompul, ha
a mesterséges hatalmat a soldateska többé
fenntartani nem képes, a nép nem nyújt se-
gélyt az iránta idegennek maradt fejedelem
számára s az összeroskadt trónról lehullott
uralkodó részvéltelenséggel találkozik, mert
maganak sem volt rokonszenve népei iránt.

Nálunk is volt példa erre a multban.
Volt idő, midőn Ausztria hatalma oly
nagy volt, hogy az európai államoknak egye-
sülni kellett a fenyegetett sulyegyen helyre-
állítás végett, midőn e birodalom annyira
kiterjedt volt, hogy országaiából a nap soha
le nem ment; de mivel hatalmának alapja a
szurony volt, s az országokat csak a szu-
rony tartotta össze, a hatalom is megfogyott,
mihelyt a szuronyok megtörttek; az országok
elszakadoztak, s most már két világrész he-
lyett csak az osztrák-magyar dualisticus bi-
rodalom áll fenn.

Valóban csekély ez a jelen a nagy-
szerű multhoz képest.

Mi azonban részünkről, legalább ma-
gyarokul, egy cseppet sem bánjuk azt, hogy
Németország, Olaszország s mindazon nyü-
gök, melyek Magyarország fejlődését lidérc-
ként nyomkodták, szibbasztották, habár ször-
nyű catastropha után, de elszakadoztak.

A megkisebült birodalom vállairól ter-
hek hullottak le, a megmaradtakat könnyebb
leend alkotmányos úton megszilárdítani. Te-
gyen úgy, miként az okserű gazda, a ki
csak akkora földterületet veszzen mivelés alá,
a mennyit tehetségéhez mérten megmivelní
bir, de azt aztán czélszerűleg meg is cse-
lekszi.

Még mindig maradt elég tér a boldo-
gító tevékenységre, maradtak elegendő erők,
bő segélyforrások, melyek czélszerűleg fej-
lesztve meg bírják védeni a trónt a zivatar-
os időkben. Csak hogy szükséges a jelen
időkben előttünk lebegő fényes példa felka-
rolása a fejedelem részéről, szükséges annak
elismerése az állam polgáraitól, az alkotmá-
nyos trónnak nincs mit tartania, mert azok
ép az ő természetes támasza s őrei, s minél
teljes bizalommal közeledik a fejedelem
népéhez, s minél lelkiismeretesebb buzga-
lommal fejlesztik ennek erejét, képességét, az
alkotmányos felelős kormány annál biztosabb
s sikeresebb védőket nevel a trónnak és ha-
zának.

De ha a közelmultból a fejedelmek és
kormányok okulhattak, ám a népekre nézve
is rejlik tanulság a drámában, mely előttünk
lejátsszatik.

Ha absolut kormány alatt állanak, nem
szóllának semmit, mert tudom, mily nehezen
hallhatják meg a jó szót az oly népek, kik
passivitásra vannak kárhoztatva; de miután
a körülmények szerencsés alakulása megén-
gedte, hogy mi is tényező szerepekre vállal-
kozhassunk, kell hogy mi is figyelmet for-
ditsunk saját állásunkra.

A nemzet országgyűlési követi által
befolyással bir saját sorsának intézésére s
közvetlenül ezen befolyást a delegatiók által
gyakorolja.

Az országgyűlés kimondotta, mit küldői
oly hön öhajtottak, az általános védkötele-
zettséget; a delegatioi intézkedés mutassa
meg életrevalóságát az által, hogy ezen védkö-
telezettséget oda módosítsa, fejlesztse, a
hová azt a kor igényeinek megfelelőleg fej-
leszteni kell. Eszközölje ki a delegatio, hogy
a birodalomnak minél több harczképes ka-
tonája legyen, hogy midőn eljövend az idő,
bekövetkeznek bizonyos körülmények, me-
lyek birodalmakat fölláttatni, s birodalmakat
elenyészteni fenyegetőznek, bennünket is
készen találjanak, hogy ne kelljen egy má-
sodik Sadvával remegnünk. De eszközölje
ki azon potenciározását a véderőnek úgy,
hogy az minél kevesebb terhére legyen az
állampolgároknak.

Ha a pénz- és munkaerő megkimélésé-
vel fejlesztetik a véderő, a birodalom fölvi-
rágzik, s képessé leend a birodalmat és a
trónt megvédeni bármely ellenség ellen.

Nagy Imre.

Egy ó-szász stikli.

Nagy-Szeben, szept. 18. 1870. — Itt min-
denki tudja, hogy a megcsökönyösödött és semmi
kedvezés, vagy gédolgetés által ki nem engesztel-
hető magyarfalu és még a lutheránus püspöke ki-
nevezését is a berlini vallástügyi miniszter tetszé-
sére bízni hajlandó specifions ó-szász párt közlö-
nyében, melyet „Siebenbürgisch deutsches Wochen-
blatt“ czim alatt a helyi szász superintendentialis
irodában szerkesztenek, egy betű sem láthat nap-
világot dr. Teutsch superintendentus és a magyaro-
kat kicsinyítő szász történetírással már az öte-
nes években híressé vált segessvári tanár censurája
nélkül.

E lap f. hó 14. ről kelt 37-dik számában azon
„evangeliumi“ tan van hirdetve, hogy a szász hi-
vek inkább misse adakozzanak a mostani háború-
ban sebesültek részére, sem hogy ilyes adakozások-
ból a német sebesülteken kívül francia sebesültek
is részt kapjanak; mert — úgy nyilatkozik a szász
püspök lapja zöndözten „muckeres“ cynismussal
— ő nem irigyl a pesti urak „eszményi“ fe-
lebaráti szeretetét, melyet az által gyakorolnak,
hogy a francia és porosz sebesültek között nem
kivánnak különbséget tenni.

Az itt vázolt humanisticus (?) elv szerint
gyűjtögetnek Brassóban, Beszterczén és a többi
szász városokban.

A szász püspöki lap fennebbi útmutatása sze-
rint tegnap estére itt is rendeztek hangversenyt,
melynek tiszta jóvedelmét a Lipcsében megjelenő
„Gartenlaube“ szerkesztőségéhez küldik, hogy azt
kizárólag csak német harczosok között osszák el ki.

Az itteni magyarok és románok, de nagy-
részt a nem-lutheránus németek is a nyomorék,
vagy sebesült felebarát között nemzetiségi osztá-
lyozás szerint különbséget tévő ilyes humanitasban,
az erdélyrészi lakosság óriási többsége érzület el-
len intézett és az egész birodalom semleges állása
által parancsolt prudenciát és circumspectusságot
kigúnyoló ezen tényben cynicus tündetést lát-
ván, nem jelentek meg a hangversenyen, melynek
létesítése körül — a többiek között — liboi Schul-
ler magyar kir. jogakad. tanár és a „Sieb.
deutsches Wochenblatt“ egyik alapító tagja és buz-
gó munkatársa is föle kitelhetőleg fáradozott.

Lapszemle.

A „Pesti Napló“ban Kápolnai így ír:

„Athianál harczolnak!“

„E laconikus távirattal tudatják a francziák,
hogy a modern polgárisultság gyupontja alatt meg-
szólt az ágyu.

„Athi Mons Páristól délre alig 1 1/2 mfdre
a Szajna balpartján fekvő kis falu, melynek köze-
lében Javiennél ágaznak el az orleansi és tourei
vasutak a Corbeil és onnan Lyonba vezető vas-
pályától. A harcznak részleteit még nem ismerjük,
de czélja világos: a németek mindenkélt Páris
az ország belsajétől akarják elszigetelni és azért
minél hamarabb Páris déli oldala felé törekednek,
hol a Loire völgye felé épített vasutakat kell el-
metszeniük.

Tegnap (szept. 16-ki) cikkünkben áttekin-
tettük a francia kormány rendelkezésére álló had-
erőket (410,000); ma, midőn Páris bekerítése már
megkísérlettik, érdekes lesz ama viszonyokra is
figyelmet fordítanunk, melyek alatt a Párisba nem
rendelt csapatokból összeállított mozgó-hadsereg
fog harcolni. Mert hogy ennek mihamar alkalma
lesz honának eltipróival a csatatéren szembeál-
lani, az alig szenvedhet kétséget.

„A németek sokkal gyöngyöbbek még, sem-
hogy Páris komolyan, rendszeresen ostromolhatnák.

„Párisban legalább is 100 ezer oly harczos
van, ki csatamezőkre a világot sem menne, de
Páris falai alatt csak annyi „értelmességgel“ har-
czolna, mint bármely porosz honvéd és bizonyosan
több lelkesültséggel, mert honaért, szülővárosáért
küzd, míg a családjától, üzletétől elvont német har-
czos most már bizonyára tudja, hogy nem hona
védelméért áll a golyózáporban, hanem egyedül a
porosz uralkodó nagyravágyásának kielégítéséért.

„Valószínű ugyan, hogy az eddigi, hallatlan
barbársággal folytatott hadjárat alatt sok német
harczos elvadult, mondhatni: elállattasodott és a
harczot már szenvedélyből kedveli; de a műveltebb
rész, a családapák, birtokosok és üzlet emberei bi-
zonyára már sokalják a most már nem a „honvé-
delem“ érdekében folytatott háborút.

„Mind ezt, mind a sereg létszámának már ki-
nem elegendő voltát, úgy látszik, a porosz főhadi-
szállásban is nagyon tekintetbe veszik.

„Páris ostromáról már le akarnak mondani.
Ezt hirdeti legalább a felhivatalos „Spener Ztg.“

melyben a közvéleményt arra készítik elő, hogy a
porosz király egyelőre még nem akarja Párisban
diktálni a békét, mert a város ostroma túlságosan
sok áldozatokba kerülne. Ostromárkok helyett a
poroszok az éhséget akarják szövetségesül felhívni:
Páris seregük egy részével szorosán zár alatt tart-
va, míg a fennmaradó hadtestek Franciaország
déli részei felé fordulnának. Melleleg fölemlíti a
„Spener Ztg.“ hogy nem lenne épen rossz, ha a
párisi védvonalnál valahol egy kis részt hagyta-
 volna, honnan néhány bombáskával kipótolhatlan
műkincseket, védtelen nőket és gyermekeket lehet-
ne megsemmisíteni, a mint azt sem feleli el
fölemlíteni, hogy milyen jól fognak majd a né-
met katonák a francziák rovására enni, inni, re-
quirálgatni.

„Isten vezetéséből“ a francia kormány éré-
lye és főleg a német sereg megapadása miatt, té-
hát egyelőre a „némes erkölcsök és istenfőlelem
bástyájának ura,“ ki nem engedte, hogy nők, gyer-
mekek és aggasztások a bombázott — tehát „nem
kiéhezendő“ — Strassbourgból kimenekülhessenek,
hanem 3 hétig azokra és nem a várfalakra löve-
tett; e némes erkölcsök hőseinek vezetője tehát
nem akar Párisba nyomolni. A „róka és a szőlő
története“ ismétlődik.

„Katonailag tekintve a tények állását, persze,
a németek nem igen tehetnek egyebet.

„Ha Páris ostromolni akarják, akkor a leg-
főbb 400 ezer emberből álló hadseregből egy csa-
patot sem nélkülözhetnek. Toul-t be kell venniük
minden áron, mert különben nehéz tűzsergűket
nem szállíthatják Páris alá; és ha mindezt meg is
tennék, ki lennének téve annak, hogy egyszerre
csak a Loire-vonalból oly francia sereg fejlődne
ki, mely az eddigi győzelmek összes gyümölcsei-
nek birtokát újra kérdésebe helyezné.

„E sereg szervezését kell tehát mindenké-
lőtt meggátolni. A hadjárat rendkívüli hosszúra
nyulhatik ugyan, Németországban is sok család
koldusbotra fog jutni, mert a családok élelmézői a
most már hódítvá vált hadjáratban hónapokig
ontják vértüket egy család hiúságáért.

„A francziák által most elfoglalandó védvo-
nal: a Loire völgye Nantesnél a középtengerre tá-
maszkodik, Orleansnál éri el a Párishoz legköze-
lebb csak 18 mfdnyire eső pontját s onnan St.-
Étienne-ig délkeletre fut, hol a Sevenne-hegység
és az annak tulsó lejtőjén fekvő lyoni nagyszerű
erődített táborában lőli jobb szárnyának támpontját.

„E vonaltól délre fekszik Franciaország ta-
rületének három ötöde; ott tehát elég eszköz ta-
lálható új hadsereg szervezésére. Ott fekszik végre
Franciaországnak Páris után legfontosabb erödi-
tett tábor: Lyon, mely bástyázott védfalain kívül
15 erőd által védelmezettik.“

Még egyszer a nagy-várad-kolozsvári vaspályáról.

Kolozsvár az erdélyrészi első magyar város
napról napra élénkül, vidámabb tekintetet ölt; kö-
zelebb jutott az anyahonhoz, közelebb nyugathoz,
jövendő kifejlődésére egy hatalmas emeltyűt ta-
lálta meg a nagyvárad-kolozsvári vasútvonalban.

Aug. 7-ke, midőn volt közlekedési miniszter,
gróf Mikó Imre ő exoja, a tiszteletére rendezett
vonattal, több országos képviselő, a magyar keleti
vaspálya érdemes főigazgatója s más kitünőségek
társaságában, azon vasúton, melynek létesítése ér-
deme legelső sorban őt illeti, körünkbe érkezett,
csak előhírnöke volt a már — hála istennek —
bekövetkezett valódi pályamegnyitásnak. Ez folyó
szeptember hó 7-kén történt meg. Megnyugtató volt
ez az Erdély sorsáért aggódó hazafi kebelre néz-
ve; ünnep volt e nap, az unio által egyesült két
országársznak nászünnepe, melyen a virágokkal
felékkített mozdonyok a bokrétek és szalagos vöfé-
lyekre és nyoszoló lányokra emlékeztettek; vajha
születése lenne az erdélyi kézmű és gyáripárnak,
hatalmas lendítője nyers termelésünknek és a még
mindig pangó kereskedelemnek.

Szept. 7-kén a reggeli 5 óra engem is a pá-
lyaudvarban talált; nem tudtam közönyös lenni e
nap iránt, vágytam, hogy magam is jelen legyek
a nevezetes esemény színhelyén és örültem, látva,
hogy az ipar, kereskedelem, tudomány és értelmi-
ség képviselői nagy számban jelentek meg a pá-
lyaudvarban.

Minden arczból egy szebb jövő reményét le-
hetett olvasni. Én e vasút genesisééről elmélkedtem;
eszembe jutott, hogy még az 1832/6 diki magyar
országgyűlés 25-dik törvényeikében foglalt ter-
vezetben ki volt jelölve e vonal létesítése, mint
országos szükségesség. Felújultak emlémben azok
a rokonszenvező nyilatkozatok, melyekkel mind
Magyarországon, mind Erdélyben, a törvényhozó

termeknek úgy, mint családi és társas-körökben ez eszme fogadtatott; eszembe jutott, mint tölték előtérbe szász honfiktársaink e fölött részint a saját, részint személyes tekintetek befolyása által az Arad felől Szabónak vezetendő vonalat, és mint fogadtatták el azt a központi vasúttársaság 1847. júl. 12-én Aradon tartott gyűlésén. Feljuttatottam az a példás érdeklődéssel irt ez ügybeni legelő cikksorozatot, melyet az aradi gyűlés határozatai által indítva, egy akkor még ifjú író tett közre az „Erd. Híradó”-ban. És feltűntek emlékemben a gyászos ünnepi harcz és az ezt követett még gyászosabb idők eseményei, melyek e kérdést messze hátravetették. Képzetelem előmbé idézte azt a lelkes mozgalmat, mely később a nagy-várad-kolozsvár-brassói vasúttársaság megalakulását idézte első és előmbé idézte az akkori, nem annyira az ország anyagi érdekei tekintetbe vétele, mint inkább politikai hajlamok, vagy ellenszenvök által vezérelt kormány rossz akarattal párosult elfogultságát, melyen mindezek hajótörést szenvedtek. Komor gondolatim már csaknem keserűséggel vegyítették érzelmeimet, midőn éles fűtlyentés adott jelt a vonat indulására. Hat óra volt. A nap, mint ha velünk űrtül volna, vidáman sütt fel a bintette be sugarait az egész vidéket. A nagy számú érdeklődő honfiak és honleányok között láttam azon ironkat, a ki 23 év előtt fennebb érintett, tanulmányos és buzditó cikksorozataiban nagyvárad-kolozsvári vasútvonal ügyében a saját útján a nyilvános indítványt megtette, a mellette igaztást megkezdette. Szemei a korszakkal ékített mozdonyon nyugodtak, s midőn az a pályaudvarból kirobogott, úgy tetézett, mintha könnyet láttam volna arcán. Örömkönnyű volt az bizonyára, hogy e nap elérkezett; vagy fájdalomkönyű a használatlanul eltűnt évek soráért, melyek Erdély fölvirágzása helyett, annak pusztulását okozták?

Magyarország erdélyi részének fölvirágzása iránti ezer meg ezer üdvözlést kísérte a tova-rohogott vonat, s üdvözölte a 1/2 12-kor Váradról szintén virágosan megérkezett.

A megnyitott vasút által mi is részesültünk a gyors és biztos közlekedés jóllétét és civilizációt terjesztő előnyeiben, népünk erénye, a románokon s bérczeinkben rejlő tömérdek kincsek ismerve és becsülve lesznek; nyugati Európához ezáltal lett közlekedéstünknek nemcsak mi, de űrtülhetnek a mi veltségben messze elhaladt nemzetek országai is, melyek nálunk iparuknak piacát, érdekeiknek sokképen kielégítését találják. Nem leszünk többé holt-tetem Európá testén, sőt tudni fogjuk, minő elbivatása van hazánk e kis részének kelet felé; és óhajta várjuk az időt, midőn a nagyvárad-kolozsvár-brassói vasútvonal e kis hazán keresztül Konstantinápolyig közvetítője leendő részint Erdély marha, bor, búza, fa, só, vas, ásványosvíz, dohány, gyapjú és ipari terményei kivitelének, részint azon roppant ipari és kereskedelmi forgalmának, mely Amerika, Anglia, Francia- és Németország felől, Bécs, Budapest, Nagyvárad, Kolozsvár, Brassón át — mint legrövidebb úton — fogja fölkeresni keleten piacát. E vasútnak nemzetgazdasági előnyeinek kivül stratégiai fontossága is van, a mit már ma indokolni és magyarázni fölösleges.

Vajha e pálya iránti bizalom meggyökerezne! Midőn a hazafiak elismerik, hogy a törvényhozás e pálya-törvény beiktatásakor helyesen cselekedett, el kell azt is ismerniük, hogy azon hazafiak, kikre e vaspálya igazgatása, fölfigyázása bízott, a bizalomra méltók; hogy a közönségnek meg kell nyugodni azon intézkedésekben, melyeket felelősségük folytán, a törvény és az intézet ügyei gyakorlatilag helyesebb vezetése tesznek

szükségessé; s hogy az egyesek ott, hol közügyek a mérvadók, ne lássák mindjárt saját kiesi-nyes, olykor csak képzelte érdekeik megrövidítését.

A saját hatalom; de, mint minden hatalmat, úgy ezt is önmérséklőleg és alapos utánajárással kell használni. Így az jónak és hasznosnak, különben kedvetlenségnek és erkölcsi kárnak lesz előidézője. Az igazat meghallgatják; a felületes könnyelműség az, a mi árt. Egy nálunk teljesen új intézménynél ugyan valóban helye van a megfontolva ítéletnek és írásnak.

Utóljára is hála az égnek, hogy vasútnkról, mint létező dologról, szólhatunk.

—i—y—s.

A csatatérről.

Minden arra mutat, hogy Trochu edzeni igyekszik új katonáit, s ha a legújabb táviratokat tekintjük, lehetetlen el nem ismerni, hogy e czél elérik, mert majdnem a legtöbb összerútközés a porosz hadak visszavonulásával jár, mi mellett tetemes veszteségeket is szenvednek. A párisi helyőrség ezen eljárása, hogy t. i. az ellenséget előbb meg nyit csatákban igyekszik zaklatni, még arra is szolgál különben, hogy kipróbáltassanak az ellenfél szándékai. Azonban bármily szerencsével küzdenek is a francziák az előretolt egyes osztályok ellen, a túl erő csakhamar viaszszoritandja őket Páris falai alá, hol aztán a nagy tűzesség védelme alatt fognak harcolni. Hogy ez alatt a támadók is mihamarabb be akarják fejezni az ostromot, az magától értetődik, mert 400,000 embert egy helyütt eltartani nem csekélység, aztán, hogy Franciaország egyéb részeinek ne engedessék idő a sorakozásra, s végül, hogy a mind közelebb jövő rosz időszerű Páris alatt ne érje még őket. Trochu ténk mindezt szintén jól tudja, s azért igyekszik az ellenséget minél tovább feltartóztatni Páris falai alatt; míg ellenkezőleg a poroszok minden lehetőleg megtesznek az ostrom megkezdésének és befejezésének siettetésére.

Berlin, szept. 21. A nagy főhadiszállásról írják e hó 20-ról: A közelebbi napok előkészített hadmozdulatai után, az összes hadtesteknek elnyomulása által e hó 19-én Páris teljesen ostromoztatott. A király megszemlélte az észak-keleti homlokzat erősítvényeit. A koronahercegnek egy távirata a királynőhöz, Versaillesből 20-ról jelenti: Párisnak körülzárolása a versaillesi vonalon Vincennesig az ellenségnek visszavetése és egy sáncnak hat ágyúval együtt elfoglalása által győzelemesen keresztlyvitett. Az ezen alkalommal szenvedett veszteségek csekélyek.

Berlin, szept. 21. A királynak a királynőhöz mai napról intézett távirata jelenti: A tegnapi jelentett hadállás az ellenség által csapataink megjelensége után odahagyott. Épen most jelentik, hogy az 5-dik hadtest és a 2-dik bajor hadtest Villeneuve St. Georgesnál a Szaján átmenetel után Vinoy ténknak 3 hadosztályát a seaxi magaslatoikon megtámadták. Az ellenség 7 ágyút és sok foglyot veszítve, visszavetett és a Páris melletti erődök mögé vetetett vissza. A 7-dik ezred sokat veszített. Az idő szép.

Mundolsheim, szept. 20. Az 53-ik számú sánczot ma délután a landvehrek — egy az épen most elkészült gát ellen intézett meglepő támadás folytán elfoglalták. Az ellenséges gyalogeág élénk tűzélése 8 óra tájban némítatott el.

München, szept. 21. Hivatalosan jelentik Lagnyból e hó 20-ról: Tegnapi heves csata volt Villejuzif és Montrougenál. Vinoy hadtestéből három osztály — támaszkodva egy újonnan készített sáncz-

legmerészebb karikák, melyet eddig Erdélyben láttunk, mert van 4 karikás tőke is, de van is rajtuk termés olyan, mint a milyent az idén még sehol sem láttunk; e tekintetben tűntek ki leginkább a fontos fűrtű vörösvállas tőkék, melyeknek többjein 25—30 fűrt nehézkedett. Tavaly termett a Rózsamáli 8800 erd. vedret, s így az idén szintén annyit.

„Itt is, mint mindenütt, a hol szászok nem laknak, zsákban tiporják ki a szőlőt, mely le nem szemeltetik; a lefolyó mustot azonnal vederszámra töltik hordóra, míg a törköly a saját alá kerül, mely itt mint minden nagyobbsejt régi borgezdaságban egy hatalmas törzessajt (Stamm-press) által van képviselve; de használnak ezen óráson kívül még egy másik, Kolozsvárról került Rajka-féle sajtot is, mely igen erős és czélszerű szerkezetű levén, legalább is még 8—10 kupára való mustot kieresztet a törzessajt alól lekerült törkölyből; ez utóbbinak ára 300 frt.

„A vegyes must mutat az idén szintugy mint a tavaly 10 fokot Wagner mustmérője szerint.

„Vörös bort is csinálnak néhány akót, a püspök ur házi szükségére; erre a fekete Járdevány és vörös vállas óriási fűrtjeit használván föl.

„A rózsamáli borok rendszeren csak a harmadik évben tisztulnak meg, de ha egyszer megtisztultak, gyönyörűek is.

„Pincejének híre nem a divat, hanem borai kitűnő jelességének kiérdemelt természetes eredménye.

„Megízleltuk az új vagyis 1868-ki és 1866-ki

ra — kirobanást tett; azonban a 2-dik bajor hadtest által — mely az 5. és 6. porosz hadtest által támogatott — visszavetett. Az ellenségtől a sánczban hét ágyú vétetett el és 1000 fogoly ejtett. Az ellenség bomló félben vonult vissza.

Páris, szept. 21. Favre és Bismarck tegnap a porosz főhadiszálláson találkoztak. Poroszország mindenek előtt Párisba akar bevonulni, aztán pedig Elsassét és Lotharingia egy részét kívánja. Anglia tisztítja a poroszokat, hogy a francia flottának legalább felét kívánják. A francia köztársaság nevében Favre megtagadta a poroszok Párisba vonulási kívánságát. A francia vidéki fővárosok tiltakoznak oly béke ellen, mely területi átengedéssel járna. A hadműveletek folynak, szakadatlan tartanak az apró csaták változó eredményvel. Páris egészen be van kerítve.

Dourdanból 19-én Orleansba érkezett tudósítások szerint, a Champlain és Vieux közötti sánczokon egy porosz hadtest, melynek ereje pontosan nincs tudva, visszavetett, s kényszerített Monthery és Arpajon felé vonulni vissza. Ezen harczra vonatkozó közelebbi részletek jelentik, hogy a harcz komoly jelentőségű volt. Az erődökben elrejtőzve volt tűzesség a poroszoknak tetemes veszteségeket okozott. A harczban a montherni torony mögött összerútközött 25,000 francia 15,000 porosz ellen harczolt. A poroszok a francia ütegek által kártásokkal lődztek; igen sok embert veszítettek; a folyamatosan visszamentek s egy más hadtest felé vonultak vissza.

Mint a „Corr. Havas” Tours-ból 14-ről jelenti, a többnyire fiatal emberből álló, s már eléggé begyakorolt ottani nemzetőrség kész kivonulni, s a porosz csapatok ellen csatári szolgálatoakat végezni. A városi helyhatóság egyhangulag teljes bizalmat szavazott a kormánynak. — Egy oly meeting küldöttsége előtt, melyben elhatározta, hogy a kormánytól a császári kormányhoz való ragaszkodásukról ismeretes közsegi hivatalnokok elmozdítását kívánja, — Thiers megjegyzi, hogy most mindennek előtt a polgárok egyetértésére van szükség, az ellenség visszavetése végett; — minden egyebet későbbi időkre kell halasztani.

Trochu tén. folyó hó 14-én következő napiparancsot bocsátotta ki a nemzetőrök böz:

„Soha egy hadsereg tábornokának sem jutott azon látvány szemlézése osztályrésztől, melyet ti nyújtottatok nekem: háromszáz zászlóalj fölfegyverzett, szervezett polgár, az összes nép által körülveve, roppant versenyben kiáltja ki Páris védelmét és a szabadságot.

Az idegen nemzetek, melyek kételkedtek benneteket, az idegen hadseregek, melyek rátok rohanának, meghallották e felkiáltást! Ezek megértették, hogy pár hét szerencsétlensége többet tett a nemzet szellemének fölkelésére, mint az összes évek élvezete lesújtathat. Az áldozatkészség és odaadás szelleme áthatott benneteket, s ennek köszönitek a szívek egyesítését, mely meg fog menteni benneteket.

Roppant létszámunk mellett, Páris védelmének napi szolgálatait 70,000 ember fogja teljesíteni. Ha az ellenség támadás, meglepetés, vagy részek nyitása által áttörné a körsánczot, a barrikádokba meneknének, melyek építettek, s csapatai vissza fogvának veret, tíz egymás utáni tartaléknak tűközetbe vezetése által.

Legyetek tehát teljes bizalommal, s ne kételkedjék azon, hogy Páris védsánczai a közvélemény és 300,000 puska folytonos erőfeszítése miatt megtámadhatatlanok.

rózsamáli termést, mindkettőben feltűnt az erő, tisztaság, kellemes citromsavanykás és sajátos kedvességű zamat, de illat is. A bor jól is van kezelve, de nevezetesen természetes szesztartalmánál és alkatrészei egyéb helyes arányánál fogva könnyen kezelhetők is mutatkozik.

„El nem tagadhatjuk, hogy a rózsamáli bortermés rendkívül, de épen nem okadott kiűnősege, legalább előtűnt, valami különös szokatlan tűnő-ménykép tűnik fel.

„Nem lehet ignorálnunk, hogy ezen borok híres jósa a tűnőményeinek okai első tekintetre aligha megmagyarázhatók; mert sem a szőlőfajnak nem találhatjuk fel ennek kulcsát, mintán azokban még a jelessebbeknek ismert üsedélyi tajok sem fordulnak kellőleg elő; furmint nincs, s a leánya is csak igen gyéren van képviselve; s ennélfogva hiába keresnők a fajok nemességében a bor rendkívül jóságának kulcsát. — De talán a különös mivélési módban rejlik az? E tekintetben is csak az tesszik ki a fentebbiekből, hogy ebben sem keresendők a támasz. A rózsamáli szőlő mivélési módja mitsem tér el attól, mely Erdélyben általánosan be van fogadva, s mégis ha valamikép eltérne, akkor csak a karikázás bántalmas merészségében találhatjuk fel ezen eltérést. A rózsamáli szőlőben 3—4 karikát akasztanak egy egy tőkére, és a bujálkodó természet akaszt ismét ezekre 30—40 jó kifejtett óriási fűrtöt és látszólag így állítja pellengérré a theoria szokott vetőit. A mivélési mód ovatosságában tehát ismét nem találhatjuk fel a termés jelességének helyes okát.

„Valóban sarokba szorítva érezheti magát ezek után a theoria, — de nem a miénk — mely

Most munkára a védelem kilencez osztályában! Rend mindenütt, nyugalom mindenütt, áldozatkészség mindenütt! S emlékezzetek meg, hogy — mint már mondtam — Páris rendőrségével ti vagytok megbízva a válság napjaiban.

Készítettek magatokat elő az állhatatos türelmre. E föltétel alatt győzni fogtok.”

A metzi táborból írják a „Times”-nek 14-kőr:

Metz jelenleg teljesen körül van zárva. Frigyes Károly hg. a sedani győzelmet 14-én azzal ünnepelte, hogy Metz ellen 101 ágyúlövését intézte. A Metz körül táborozó csapatok összes létszáma jelenleg 200,000 ember, a hadsereg azonban két részre van osztva; az egyik rész vezérlete Frigyes Károly alatt van, s a 2., 3., és 9. hadtest, továbbá egy 15,000 főnyi honvéddadosztályból áll; a másik részt képezi a 1., 7., és 8. hadtest, ez Steinmetz tñk. parancsa alatt áll. A metzi hadseregnek azonban jelenleg nincs nehéz ágyuja, minthogy enmét ágyuk jelenleg mind Strassbourg-nál vannak. A legnehezebb ágyu itt 12 fontos. Bazaine azonban nem jöhet ki a várból, mert mindenütt poroszokkal van körülveve, kik árkokból lesnek rá.

Bazaine két nap előtt mindannyi porosz foglyot és a sebesülteket kiküldötte. Volt alkalommal egy fogolylyal beszélni. Keserűen panaszkodott a föltét, hogy bántak vele. — A lakosság már csak lóhussal él. Érdekes azon adat, hogy Bazaine és Mac Mahon kezdetben úgy leveleztek egymással, hogy a leveleket palackba dugták és a Moselen lensztatták. A Strassbourgról fenállt földalatti távirati összeköttetéshez hasonlólag — állítólag a többi vár is összeköttetésben áll Metzzel. A szorgalmas kutatások azonban mindeddig nem vezettek még rá.

A poroszok egyáltalán nem akarják Metzet ostrommal megvenni; ez igen sok áldozatot kívánna. Kihéztetéssel és bombázással akarják átadásra bírni. Sedan elestével elesett a császárság, Metz elbukásával minden oda lesz.

Favre körlevele.

„Midőn mi ama veszélyteljes feladatot elvállaltuk, melyet a császári kormány bukása szabott ránk, csupán azon egy gondolatunk volt, hogy területünket védelmezzük, becsültünket megmentjük, s a nemzetnek visszaadjuk a töle eredő kormányhatalmat, melyet egyedül ő gyakorolhat. Mi azt óhajtottuk volna, hogy e nagy tény átmenet nélkül menjen végbe; de az első szükség az volt, hogy az ellenséggel szembe szálljunk. Mi nem formáljuk azon igényt, hogy Poroszországtól üzenetlenséget kívádjunk, mi tekintetbe vesszük azon érzelmeiket, melyeket a szenvedett veszteségek nagysága, és a természetes győzelmi túlfeszültség gerjesztenek nála. Ezen érzelmeik fejtik meg a saját erőszakosságait, melyeket mi távolról sem akarunk összevegyíteni az államférfiak engallataival; ez utóbbiak tetőváznál fognak tovább is folytatni egy oly istentelen háborút, melyben már több mint 200,000 ember veszett el.

Egyjelentőségű lenne annak minden ároni folytatásával, ha Franciaországra elfogadhatlan feltételeket szabnának. Azon ellenvetést tesszük, hogy a kormány nem bír szabályozott teljhatalommal, ez utóbbinak képviselése végett, mi ezt loyális módon elismerjük. Ezért hívunk össze tüntető egy szabadon választott nemzeti gyűlést. Mi semmi más előjogot sem igénylünk magunknak azonkívül, hogy honunknak adjuk szívünket és vértünket, s souverain ítéletének alávetjük magunkat. E szerint

évek óta szóval és írásban azt vitatja, hogy a borok minőségének meghatározásában a talaj alkatrészeinek minősége a főszerepet viszi.

„Végig tekintve a szőlészet terén tett tapasztalásainkon, azt kell kimondanunk, hogy a szőlő-tőke kimeríthetlen életrevalóságánál fogva a neki való climában hegyen-völgyön, nyirkosban, szárazban életét csaknem mindenütt fenntarthatja, nyilván azért, mivel alig gondolható oly szegény talaj, mely a szőlőtőkének igényei szerénységénél fogva tengéssére elegendő tápot nem nyújthatna.

„A tudomány kimutatásai azt tanúsítják, hogy a szőlőtőke kedvelt tápszereit nevezetesen a kali, méz és vileav (foszforsav) bizonyos túlnyomó jelenlétében találja; kali és méz pedig rendszeren minden talajban előfordul, mely meglehetősen jószágú bort terem: tehát „a vileav nagyobb mennyiségben kell annak okát keresni, ha némely híressé vált szőlőtälajban még holmi silányoknak elismert fajok is képesekké válnak arra, hogy szintén kitűnő borokat állíthassanak elő; s mivel ez esetet a híres rózsamáli szőlőben is feltaláljuk: talaja vileav tartalmában látjuk annak természetes okát rejleni.”

„Hisz van Erdélyben számtalan szőlő, melynek talaja kali és mézben stb. szint oly gazdag mint a rózsamáli szőlő talaja, de azért még sem terem Hóviz vagy Boros után — melyek szintén gazdagon képviseltetvők az erdélyi püspök ur híres hegyében — a többi szőlőkben kitűnően kellemes, bonquetben gazdag rózsamáli bor, hanem keserves löre, nyilván azért, mivel talajuk a szőlőtőkének egyik legkedveltebb tápszereiben, t. i. vileavban szegénykedik.”

TÁRCZA.

A gyulafehérvári Rózsamál.

(„Borászati Füzetekből.”)

„Azon híres bor, mely a világgal elsőbbsen tudatta, hogy Erdélyben is kitűnő borok teremhetnek, természetmánya ama csekély hajlású dombnak, mely pár száz lépésnyire a gyulafehérvári vár és város közelében emelkedik. A dombok hullámszata, melyek köré a Rózsamáli is helyet foglal, meglehetősen kiterjedt szőlőültetvényeknek szolgál helyül, de csak ama 27 holdnyi terület, mely az erdélyi püspökség, jelenleg Fogarassy Mihály püspök ur birtoka, viseli a Rózsamáli nevet; a többi Sajt-gónak hívják.

„A Rózsamáli dél-keleti fekvést, csekély eséssel bíró és a háttérben magas hegységek által megvédett szőlőtelep; talaja mézben bővelkedő lösz, ültetvényét képezik az ismert erdélyi ősfajták, melyek közt a somezőllő alig, a leánya csak igen gyéren van képviselve; főfaja a Kővár és Járdevány, ezek után következnek a Hóviz, és továbbá az itt úgy nevezett Királyszőllő (rectius: fehérgőhár, Angster) és Boros. Fekete szőlő is sok van benne és ezek közt túlnyomó ismét a fekete Járdevány és Vörös farkó (a Balaton mellékének Vörös-ágas vagy Vörös-vállas), melynek szemei e sajátoszerű kedvező expositióban több ízben meg is asznak. A Rózsamáli ültetése részint soros, de van soratlan ültetési része is; mivélési módja a

nem a mi egy napig tartó tekintélyünk, hanem az egész szabad, nagylelkű Franciaország az, mely kész magát a jog- és szabadságért feláldozni, mely minden bódítási politikát, minden erőszakos propagandát desavonál, melynek semmi más becsüvére sincs azonkívül, hogy saját ura maradjon, saját erkölcsi és anyagi erőit kifejtésére és testvériesen működésükre szomszédjaival a haladás- és polgárosodásra, ezen saját szabad működésének közvetlenül visszaadott Franciaország a háború megszűnését kívánja; de annak baleseteit ezerszer inkább előbe teszi a megbecsülésért. Hiában próbálnak ma azok, kik e rettentő ostort felidéztek, a saját felelősség alól az ország hájtására engedtek. Ezen rágalom a külföldön illúsiot eszközölhet, de nálunk senki nincs, ki azt kebellázító lelkiismeretlenség műve gyanánt ne utasítaná vissza. Az 1869-iki választások jelszava ez volt: Béke és szabadság; maga a plebiscitum sajátjává tette annak kibírdetését.

Igaz ugyan, hogy a törvényhozó testület többsége Grammont herceias nyilatkozatait tetszéssel üdvözli. De néhány héttel előbb ugyanaz Olivier hűbérs nyilatkozatait is tetszéssel üdvözölte. A személyes kormányzathoz keletkezett többség köteletségének hívé az utóbbi tanácsoknyon követni, a bizalomteljesen szavazott. Azonban nincs oly őszinte ember Európában, ki azt állíthatná, hogy a szabad módon megkérdőjezt Franciaország Poroszország ellen háborút viselt volna. Én ebből nem azt következtetem, hogy mi nem lennénk felelősek. Nekünk nem volt igazunk, mi kegyetlenül lakolunk azért, hogy eltűnjön egy oly kormányt, mely vérsze sodort bennünket. Most elis merjük azon kötelezettséget, hogy az azáltal okozott nagy bajokat a jogosság mérvében ismét helyrehozzuk.

De ha ama hatalmasság, melylyel az bennünket ily súlyos bonyodalomba juttatott, szereposztásunkkal lecsúszunkra el vissza, ugy mi két ségbeesett ellentállást fogunk kifejtetni, s ekkor világos, hogy a szabadon választott gyűlés által szabályozott módon képviselt nemzet az, mely ezen hatalmat meg akarja semmisíteni. Ha egyszer a kérdés így van felállítva, akkor mindenki megteendő tartozását.

A sors irántunk keménynek mutatkozott, az előre nem látott fordulatokat vesz, elszántságunk azokat felélesztendi, Európa kezd megindulni, annak rokonsejzei ismét felélek fordulnak, a kabinetek megvisszafutnak a megítélésnek bennünket. Azok magunktartása által élénken meg lesznek lepetve.

Páris ily rettentő ügyek és súlyos felingerlések közepette bizalomteljesen és készséggel oda jutott, hogy egyedül azon egyszerű nagy köteletségét látja szemé előtt, miszerint saját tüzhelyét és függetlenségét védelmezze.

Kérem ön, uram terjesse ezen igazságokat ama kormány képviselője elé, melynél meg van bízva, ki felfogandja azok fontosságát, és ekkép helyes eszmét fog magának képezni ama hangulatról, melyben mi vagyunk.

Cremieux kiáltványa.

A proklamáció, melyet Cremieux minister mint a kormány kiküldötte Toursban kiadott, következőleg hangzik:

„A francia köztársaság.

Franciaországnak!

Francia! Az ellenség Páris ellen vonul. A nemzeti védelem kormánya, mely a jelen ténnyes pillanatban a főváros megmentésében munkálkodik, nem akarta, hogy azon izolatio ideje alatt, melyben egy ideig állani fog, jogosult befolyása a departementokra nézve elveszzen. Mig a kormány nagy mértékben teljesíti, minden hatalmát az igazságügyministerre ruházta és megbizta, hogy az ellenség által meg nem szállott országrészek kormányát vigye. Minden egyes miniszterium kiküldötte által támogatva levén, komoly szavaimat Franciaország népének érzelmeihez intézem.

Közletek minden egyes ember kezében tartja a haza sorsát. Az egyezés és egyetértés a polgárok között első támasza a kormánynak a benyomuló ellenséggel szemben. Poroszországnak be kell látnia, hogy a mint fővárosunk sáncainál a legérelmesebb ellentállásra fog találni, ugyanazon áthatolhatatlan gátat találandja mindentől az egész országban, mely gátat a nép lángoló hazaszeretete fogja emelni.

Oly departementban vagyok, mely irányomban már több komoly alkalommal élénk rokonsejzei tanúsított s mely, a mint tudom, teljes feláldozással a köztársaság mellett van.

Felhívok minden szabad departementot, hogy hazafias közreműködésével támogasson. Emlékezzünk meg arról, hogy két hóval ezelőtt még a világ első nemzete voltunk; ha a gyűlölt és képtelen kormány kezébe adta az ellenségnek az eszközöket: dacára seregeink csodálatraméltó hősiességének beonyomhatni országunkba, emlékeztetem önöket az 1792. esztendőre. Mint a nagy forradalom katonáinak méltó fiai, ujtuk meg diós győzelmeiket az öröklött bátorsággal; verjük

vissza az ellenséget mint ök, és üzzük el a köztársaság földjéről. Tours, sept. 13.

Cremieux

Tervrajza

a külügymegyei gazdasági-egylet által 1870. év november hó 1-, 2- és 3-dik napján Radnóthon, a gr. Bethlen Camilló úr udvarában rendezendő gazdasági kiállításnak.

Kiállítandó tárgyak: 1. Gabonatermékek. 2. Kerti vetemények. 3. Gyümölcsök és szőlők. 4. Háztartási cikkek. 5. Borok. 6. Takarmánymagvak. 7. Olajneműk. 8. Rostnövények. 9. Házi iparcikkek. 10. Gazdasági tenyészállatok. 11. Gazdasági gépek és eszközök. 12. Gazdasági kovács- és bodnarművek.

A kiállított tárgyak jelesebb-ért az abszolút elven alapuló bírálatok nyomán pénzjutalmak, illetőleg: három rangú dícsérő oklevelek fognak kiosztatni, és pedig:

A) Pénzjutalmak a következő tárgyakért u.m.: 1. Gabonáért (miből két királyháguinneri vékának kell lenni a vásárra kiállítani szokott minőségben): a) búzára 2 frt, b) rozsrá 2 frt, c) kukoriczára 1 frt, d) árpará 1 frt, e) zabra 1 frt.

2. Kerti veteményekért: a) egy teljes kerti veteményekből álló, n. m.: pityóka, murek, petrezselyem, ezeller, veres- és fokhagyma, káposzta, karalábé, karfiol- és paprikából kiállított csoportnak 1-ső jutalom 5 frt, 2-dik jutalom 2 frt; b) faszujkára 1 frt, c) borsóra 1 frt. (A két utóbbiból legalább 4 kupának kiállítva kell lenni.)

3. Gyümölcsökért (legalább 10 faj jeles alma vagy körte kiállításának) 1-ső jutalom 10 frt, 2-dik jutalom 5 frt.

4. Háztartási cikkekért: a) aszalványokra vagy befőttekre 1-ső jutalom 2 frt, 2-dik j. 1 frt; b) eczetre 1 frt, c) sajtra 1 frt, d) kenyérre 1-ső jutalom 2 frt, 2-dik j. 1 frt.

5. Borokért (melyekből a kiállítónak legalább 20 kis vederrel birnia kell).

1) 1869 ben termettekért: a) fajborra 1-ső j. 1 db arany, 2-dik j. 5 frt, 3-dik j. 3 frt; b) elegyes fajú borra 1-ső j. 1 db arany, 2-dik j. 4 frt, 3-dik jutalom 2 frt.

2) 1868 ban termettekért: a) Fajborra 1-ső jutalom 1 db arany, 2-dik j. 5 frt, 3-dik j. 3 frt; b) vegyes borra 1-ső j. 1 db arany, 2-dik j. 4 frt, 3-dik jutalom 2 frt.

3) 1868-on tul termett: ó színborokért 1-ső jutalom két dij 1-1 db arany, 2-dik j. két dij 5-5 frt, 3-dik j. két dij 3-3 frt, 4-dik jutalom két dij 2-2 frt.

4) Asszaborokért 1-ső j. 1 db arany, 2-dik jutalom 3 frt, 3-dik j. 2 frt.

6. Takarmánymagvakért, (melyekből legalább 10 fontnak kell kiállítva lenni) a) lóheremagra 4 frt, b) luczernagura 4 frt, c) búkkönyre 2 frt, d) cizlókra 2 frt.

7. Olajmagvakért, (melyekből 8 kupának kell kiállítva lenni) a) repczére 2 frt, b) kenderre 1 frt, c) lenre 2 frt, d) napraforgóra 1 frt.

8. Rostnövényekért: a) kenderre 1-ső jutalom 2 frt, 2-dik j. 1 frt; b) lenre 1-ső jutalom 2 frt, 2-dik jutalom 1 frt.

9. Házi iparcikkekért: a) kenderfonalra 2 frt, b) leufonalra 1 frt, c) kendereszövetre 1-ső jutalom 2 frt, 2-dik j. 1 frt; d) zsákra 2 frt, e) barisnyaposztóra: 1) fehérért 3 frt, 2) szürkeért 3 frt, f) czondraposztóra 3 frt, g) szalma- vagy vesszőfonásra 2 frt.

10. Gazdasági tenyészállatokért: 1) lovak közül: a) 3-4 éves mére 2 db arany, b) 3-4 éves kanczára 1-ső jutalom 2 db arany, 2-dik jutalom 1 db arany.

2) szarvasmarhák közül: a) legkittünbb magyar fajú bikára 1-ső jutalom (államdij) 100 frt, 2-dik j. 15 frt; b) kittün magyar fajú tebére 1-ső jutalom 10 frt, 2-dik j. 4 frt; c) legezebb magyar fajú két éves üszőre 1-ső jutalom (államdij) 25 frt, 2-dik j. 10 frt, 3-dik j. 4 frt.

3) Hazai fajú juhak közül, melyek lehetnek keresztetettek is: a) kosra 1-ső jutalom, gr. Bethlen Camilló úr ajánlata 15 frt, 2-dik j. 5 forint; b) anyajuhra 1-ső jutalom 5 frt, 2-dik j. 2 frt.

4) Sertések közül: a) 1869-iki kanra 1-ső jutalom 5 frt, 2-dik j. 2 frt; b) 1869-iki kanczára 1-ső jutalom 5 frt, 2-dik j. 2 frt.

11. Gazdasági gépekért: 1) szorórotára 2 darab arany, 2) közönséges kerülő vagy váltó-ekére 5 frt, 3) vaskére 1 db arany, 4) töröküzamorzsólóra 1 db arany, 5) boronára 5 frt, 6) hengerre 3 frt.

Jegyzet. A kiállított gépek kittünbbjeiből a kiállító bizottmány, az alapszabályok 29. szakasza értelmében, az egylet tagjai között való ki-sorsolás végett vásárol.

12. Gazdasági kovács- és bodnarművekért: a) a legkittünbb gazdasági kovácsmunkákra 1-ső jutalom (államdij) 50 frt, 2-dik j. 10 frt; b) a legkittünbb gazdasági famunkára (hová tartoznak bordók, szekerek stb.) 1-ső jutalom (államdij) 50 frt, 2-dik jutalom 10 frt o. é.

B) Dícsérő oklevéllel tiszteltetnek meg mindazon kiállítók, kiknek kittünb cikkei, a bírálatok szerint, arra alkalmasoknak ítéltetnek.

Szükséges tudnivalók:

A gazdasági tenyészállatok kiállítóinak köz-ségi bizonyítványt kell igazolni, hogy azok legalább egy éve sajátjaik, különben jutalomra igényt nem tarthatnak.

A gazdasági tenyészállatok az első napon, azaz november 1-én a rendező bizottmány titkárnál a gróf Bethlen Camilló úr udvarában jelentendők be, melyek fölött a bírálat és díjkiosztás azon nap meg fog történni.

A borok kiállítói palackjaira csakis az év-számot, s hogy faj, elegyes vagy aszu, s egy jel-szót vagy igét írhatnak; a kiállítónak s a bor-termő szőlőhegynek megnevezése a palackkal mel-keelve, a palackokra írt jelszó vagy ige idegen kézzel írt czímmel, idegen pecséttel ellátott levél kében küldendő be s a laudó át a rendező bizott-mányi titkárnak; különben kizáratik a versenytől s így a jutalmazhatásból is, valamint azon borok is, melyek egy fajból csak egy palackban küldet-nek be.

A kiállítandó tárgyak, kivéve a tenyészállatokat, 1870. october 31-ig küldendők Radnóthra a gróf Bethlen Camilló úr udvarába, a „rendező bi-zottmányhoz” czimezve és minden tárgyon megne-vezve, hogy a kiállító „visszavárja” vagy az „egy-let részére ajánlja.”

A látogatók 10 kr belépti díjt fizetnek.

A kiállítás befejezése után a jutalmak, ugy a dícsérő okmányok kiosztatnak, a visszakiut tárgyak kiadatnak, az egylet részére ajánlottak po-dig a tárlat utolsó napján előverezetnek.

Dicső Szt Márton, 1870. jun. hó 12-ik napján.

Gyárfás Lajos, m. k.

a rendező bizottmány elnöke.

Farnos Elek, m. k.

rendező bizottmányi titkár.

UJDONSÁGOK.

× Említettük volt, hogy a városi képviselő-testület előtt ajánlathat tetteit, hogy a város egy nagyobbserű kölcsönt vegyen fel (mintegy 400 ezer forintot), melyből több szükséges építkezés s egyéb hasznos intézkedésre megkívántató kiadás fedezve legyen. Ilyenek gyanánt voltak főlemlítve: a hidkapu környékén pár épület kisajátítása és a hid megnagyítása; új táncaterem építés; a tanács-báz megnagyobbítása; leány növelde és árvaház építése. Annak megvitására, hogy van-e szükség kölcsönre, s mintegy mekkorára, a képviselőlet egy hat tagu bizottságot küldött ki, mely a mult szer-dán ülést tartott. A bizottság szükségesnek látja a kölcsönt, azonban egyelőre nem tartja észszerű-nek a 400,000 frt felvételét. A fennebb elősorol-tak közt a három elől említett építkezéseket mul-batlaunul szükségességeknek találja, hanem azok meg-tételére 250—300,000 frtot is elégségesnek vél. Városunk végtelen rossz kövezete és a járdák meg-igazítását, valamint újak építését okvetlen bele kéne tenni a költségvetésbe. Az a legfőbbek közé tar-tozik, hogy a város gyalog is megálloható legyen.

△ A pesti jogászgyűlésre, tegnap a reggeli vonattal városunkból is több ügyvéd és hivatalnok, közöttük Makoldi Sámuel, a városi törvényszék de-rék főbírája is elutazott. E hó 22-ig 1500 jogász-gyűlési résztvevő tag jelentette magát.

(—) Deák Ferencz szeptember 21-dikén este Pestre visszaérkezett.

* A kolozsvári r. kath. gymnasium tanár-sze-mélyzetében következő változtatás történt. Eltétet-tek: Pap Nep. János Pestre, Cserei József Már-maros Szigetre, Martin Péter Nyitrára, Hám József Mármaros Szigetre tanároknak. Császár Károly a kegyesrendi kormánytól kért engedélyt, a kolozo-vári polgári iskola igazgatói állomást elfoglalhatni, megnyerte. — Helyettük jöttek: Zarádi Kálmán okleveles tanár, ki kisebb növeldei másod-állag-zató is fog lenni, Gyarmathy József, Pálya Mihály, Mészáros Alajos és Oldal János.

(—) Az első honvéd huszár század Döry százados vezérlete alatt 22-kén reggel fenn volt Budán a várban, bemutatta magát a bouvédelmi miniszteriumnál. A tisztelgés végeztével a század Deák Ferencz lakása előtt vonult el, hol a huszár század, a százados parancsára, megadta a katonai tisztelgést.

(—) A miniszteri hivatalnokok, kik egyszer-smit honvédisztek is, bármennyi időre is bivat-tak be, tisztí fizetéstükön kívül hivatalnoki díjaik élvezetében is meghagyatnak.

(—) A „Daily Telegraph” ban a következő alig hihető sürgönyöket olvassuk: Bouillon csütörtök (sept. 15.) délután: Canrobert vezénylete alatt Bazaine seregének 6000 katonája átútrra a porosz vonalat s Páris felé tart. Csütörtök este: Bazaine marshal Sedan felé tart. Sedanban az ostromállo-pot kinyitvánoztatott.

(—) Már I. Napoleon tapasztalta hadjárata alatt, hogy a dobány mily nagy befolyással van a katonák kitartási képességére s gondoskodott is folyton, hogy katonái e részben szükseget ne szen-vedjenek. S e tapasztalat e mostani, roppant nagy fáradtsággal egybekötött hadjárat alkalmával ismét-lődött. A katonák azt mondják, hogy ha dobányoz-nak, jobban tűrik a sebek fájdalmait, valamint a fáradalmakat is.

KÜLFÖLD.

London, sept. 21. A „Manchester Examiner” jelenti Berlinből, hogy Oroszország fegyverkezik és el van határozva francia területnek Németországba bekebelezése ellen órást tenni.

Flórencz, sept. 21. A lapok, jelentik: Az olasz csapatok vesztesége Róma bevételénél 8 halott és 23 sebesült. A diplomatai testület a Vatikánban volt és belenyugvását fejezte ki a parancsnoklő tá-bornok által a belügyalom fentartása végett tett intézkedésekbe. Olaszország minden városában lel-kesült demonstratiók történek.

Róma, sept. 20. Róma ma délbén vételett be. A támadás reggel kezdődött. Az olaszok a Porta Pian nyomultak be, melynek közelében két rést lőttek és 4 óra mulva bevonultak. A városban védik még magokat a zuavok kisebb osztályokban, a nép lázad fel.

Flórenczbe Villa-Albaniból, Róma mellett, f. hó 20-ról következő jelentés érkezett: Csapata-ink, a pápai csapatok tüzelését viszonozva, d. e. 10 óra felé a Porta Pianál Rómába be vonultak. A pápai csapatok az összes utegyekben kiltzték a fe-hér zászlót, s a pápa parancsára a tüzelést meg-szüntették. A főhadiszállásra parlamentair küldetett.

Brüsszel, sept. 20. A párisi posta kimaradt — Az angol kormány megtagadta a francia kö-z-társaság elismerését. — Poitiers községtanácsa el-határozta, hogy ha Páris capitulál, a departemen-tok mindnyájan megtartják szabad rendelkezési jogukat.

London, sept. 20. Grauville tanácsolta Frav-renak a főhadiszállásra való menetelt, miután Bis-marek béke feltételeit megvizsgálta és azokat Fan-cziaország által elfogadhatóknak találta.

A „Times”-nak egy távirata szerint, a chinaik csapatokat gyűjtjenek, s több missionáriusok meg-támadtattak. — E szerint attól lehet félni, hogy a Chinában letelepült európaiak újabb bántalmazások-nak lesznek kitéve.

A „Standard” hevesen megtámadja az angol kormányt, a porosz francia háborúval szemben követelt magatartása miatt. „Ha a fegyverszünet iránti javaslat” — ugymond — „azon egyetlen lé-pés, melynek megtételére a brit miniszterium hajlan-dó vagy képes, a béke ügye mellett, ugy ennél már nem lehetne föltünbb bizonyítványa ama sze-rencsétlen helyzetnek, melybe Anglia a béke s takarékoság két kedvencz tana által juttatott. Va-lóban mi oly szorgalommal ápoltuk a békét, hogy képteleneknek találjuk magunkat annak biztosítá-sára, midőn a háboru bekövetkezett. Semmi más választást sem hagyunk magunknak azon kívül, hogy eltűnjük a két legközelebbi szomszédunk közti kölcsönös üdöklést. Mindig azon hitben voltunk, hogy az erkölcsi befolyás erősebb s kevésbé költ-séges, mint a fegyverkezések. De vajjon behizo-nyult-e ez a megpróbáltatás idejében? Miért nem fordítja Gladstone ur erkölcsi befolyását a párisi seregek ellen? Honnan ered ezen különös ideg-en-kedés a béke fegyvereinek, a számunkra fönna-maradt egyedüli fegyvereknek felhasználásától? A fegyvererő helyett, miért nem látjuk az erkölcsi erőt erőlyesen gyakorolva? Világos hogy Anglia durva család áldozatává lett. Azt rábeszéltek a le-fegyverkezésre, azt állítván, hogy minél kevésbé lesz képes háborúra, annál nagyobb lesz a béke vé-getti befolyása. Ez megcsönkítá magát, azon ígé-ret fejében, hogy minden más hatalmasság is kény-telen lesz, pusztán a polgárisodás erejénél fogva az ő példáját követni. De midőn eljött az idő arra nézve hogy ezen békevégetti becses orvos-szerek gyakorlati próbára téessenek, hogyan történik az, hogy maguk a békés tannak fötanárai tartózkodnak a kísérlet megtételétől? Hogy épen egy, bevallott „békeszerzők”ből álló szabadelvű kormány az, mely vonakodik Francia s Németország közt közbenjár-ni, ez valóban a legutóbbi napoknak legmeglepőbb tüneménye. A közönség méltán kíváncsi lehet a kormány valódi indokaira, a passiv magatartásához való ragaszkodást illetőleg. Talán Gladstone ur rög-tön bámulójává lett Bismarek grófnak s terveinek? Vagy talán remületet gerjesztett benne az Euró-pában legújabbban fölmerült katonai hatalmasság? Vagy talán valami mélyebb, vagy legalább titkosabb oka van ama nagyobb kézzelfogható részrehajlás-nak, melyet a jelen kormány a német ügy iránt tanusított? Azt még föl tudjuk fogni, ha az összes valódi szabadelvűek Németország részére állottak kezdetben, midőn a háboru egy felfegyverkezett nép nemzeti fölkelése volt, egy megtámadó kato-nai abszolutismus ellenében; de most már egy el-bizakodott, s uralkodni vágyó katonai kényuraság az, mely, miután valódi ellenségét, Napoleon csá-szárt legyőzte, a szabad francia népet igyekszik megsemmisíteni. Lehetséges e, hogy a szabadelvűek még most is Németországnak tartozzanak rokon-szenvel? Valóban ez nem az első eset arra, hogy az angol szabadelvű párt a külföldi kényzszerűség-vel szövetkezik, de kétségkívül ez a legkülönösebb coalitio Gladstone és Bright urak miniszteriuma s azon szervezett katonai aristokratia közt, melynek hatalma gr. Bismarek által kezeltetik.

A „Sicéle egy cikkében: „Ifjú tábornokok” czim alatt, azt kívánja, hogy az üszszecsopor-tosul fegyveres ifjuság élére, korkülönbséget nem tekint-ve, ifju emberek neveztesse ki századosokká.

örnagyká, ezredesekké s ha kell, tábornokokká. Vagy talán nem lehetne ezt tenni. „Nem látjuk-e — ugymond — hogy a védelem egy új neme, hogy a katonai szervezésnek egy új rendszere, hogy egy új társadalom keletkezik a krízisből, melyen áthalunk?”

„A „Siécle“ ezen nézetét a „France“ is osztja, s azt mondja, hogy az előléptetési szabályokat alá kell rendelni a nagyfotossági körülményeknek. „Nagyon is való — ugymond — hogy a jelen háború egészen új nemű, s hogy azon tábornokok, kik a tüzéség előhaladottsága s a nagy tömegek mozgalma közti kombinációt tökéletesen tudták, még nem jelentek meg közöttünk. Ifjú tábornokok sokkal hamarabb tudnak az új stratégia kívánalmait felfogni, mint azon tábornokok, kik 40 év óta egyformán szoktak hadat viselni. Így aztán lehetséges is volna, hogy a francia forradalom megpróbáltatásában ifjú tábornokoknak jutna a szerencse katonáinkat győzelemre vinni.“

Legújabb táviratok.

A „K. Közlöny“ eredeti távsürgőnyei.

Feladatott Pesten sept. 22-én 9 ó. 20 p. d. e.

Érkezett Kolozsvárra 22-én 8 ó. 29 p. este.

(Porosz forrás) Vinoy kirohanását az újsánczokból Villejeuf és Monterougenál poroszok

15

Beküldetett.

Minden betegség gyógyítása gyógyszer és költség nélkül a delicat Revalenciére du Barry által Londonból, a mely gyermekeknek és felnőtteknek 50-szer megtakarítja a gyógyítási költséget.

72,000 gyomor-, ideg-, altesti, mell-, tüdő-, gége-, hang-, lélegzés-, mirigy-, vese- és húgyhólyag-baj gyógyítása, a miről kívánságra másolatok ingyen és bérmentesen küldetnek.

Gyógy. sz. 64.210.

Nápoly, 17. april 1862.

Uram! Egy májbaj következtében 7 év óta borzasztó élapothoz voltam, elsoványodtam s kintlódtam. Nem valék képes írni vagy olvasni; min-

Szám 160. elnöki. 1870.

Hirdetmény.

A dobokamegyei törvényszék irodái és fogházai számára közelítő téli időszakra szükségeltető 30 kubik öl tűzifa Szamosújvárra beszállítása érdekében közelítő október 12-én a törvényszéki elnöki irodában árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozók meghívattak. Bántapénzzel 50 forint lesz leteendő.

Dobokamegye törvényszéke főbírája. Szamosújvár, 1870, szeptember 20-án.

FELSZEGI SAMU.

7604.

(429)

(1—3)

1924.

Hirdetmény.

A Kolozsról a kolozsvári vasútig szállítandó 40—50 ezer mázsa só fuvarozásának biztosítására nézve f. é. október hó 14-ik napján új verseny fog tartatni, s azért felhivatnak a vállalkozni szándékozók, hogy írásbeli ajánlataikat, melyben a fuvarbér és sópadás százaléka kiteendő, 100 frt bántapénzzel ellátva ezen felirattal: „ajánlat sófuvarra“ a helybeli m. kir. bányagazgatóságnál f. é. október hó 13-ik napjáig, melyen túl ajánlatok elfogadtatni nem fognak, nyújtsák be.

A szerződési feltételek a bányagazgatóság irodájában mindennap a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A m. kir. bányagazgatóságtól. Kolozsvárt, 1870, szeptember 22-én.

7232.

(419)

(2—3)

1834.

Pályázat.

A marosparti m. k. sóhivatalnál betöltendő a sótarónoki állomás, melylyel a X. rangfokozat, évi 900 forint fizetés, szabad lakás, 16 bécsi öl fajárandóság és biztosítékul a fizetés $\frac{2}{3}$ -ának megfelelő összegű letételének kötelezettsége, azon felül az ezen állomáson töltött 5-ik és megint a 10-ik év után a fizetésnek 100, illetőleg 200 frtnyi felemelésre való igény van összefüggő.

Pályázók szolgálati és minősítvényi táblázattal felszerelt folyamódványaikat, jártasságukat a pénztár és sóanyag kezelésében, a számvitelben és a magyar fogalmazásban, hiteles kimutatása mellett, f. é. október hó végéig, alólírt bányagazgatósághoz, előjárásuk útján nyújtsák be.

A m. kir. bányagazgatóságtól. Kolozsvárt, 1870, szeptember hó 18-án.

NEM HIVATALOS.

(431)

Megérkeztek!!!

Friss Ementhali, Fromage de Brie, Neufschattel és Groyer sajtok.

KARVÁZY GYULA.

(414)

(2—3)

Deszka raktár.

A Széchenyi fürdő tulajdonosánál kül-monostortutca: kaphatók, egészen kizárólag kész padozatok, külföldi deszkák, u. m. fenyő, bükk, dió, tölgyfa és fednivaló vékonydeszkák, léczek és gerendák, kisebb és nagyobb mennyiségben a lehető jutányos áráért.

(287)

(14—15)

Haszonbér.

Tordavármegyében Mező-Rütsön Marosvársárhelyhez $\frac{1}{2}$ óra járásra, egy 529 holdból álló tagosítás alatt lévő birtok, erdővel, szőlővel, hozzá tartozó lak- és gazdasági épületekkel; ugy-mint: teljes instruktív felszereléssel 1871 Szentgyörgy napjától kezdve 6 egymásután következő évek bérébe kiadandó, vagy örök áron is eladó. Értekezhetni levél útján Ürmösön, utolsó posta Nagy-Ajta,

MAURER MIHÁLYVAL

Kolozsvártt Stein J. Pesten Mach és Stein

könyvkereskedésében kapható:

A REJTÉLYES PÁRIS.

PONSON DU TERRAIL regénye. I-ső rész: A szerelem bajnokai. 2 kötet.

2-ik rész: A párvadás szabadkőművesei. 2 kötet.

Ára a név kötetnek 4 frt.

visszaverték, a francziák vesztesége ezer fogoly, hét ágyu. Páris teljesen bekerített. Toul külérődei bevették, a poroszok remélik, hogy legközelebb a belső erőt is elfoglalják. Favre a discussiora alkalmasoknak talált békepraeliminárat az id. kormánynak kész előterjeszteni. Oroszország fegyverkezik, ellenzi a francia terület annexióját Németországhoz.

Feladatott Pesten sep. 22 ó. 6. 20 p. este.

Érkezett sep. 22. 11 ó. 40 p. éjjel.

Favre 20-án találkozott Bismarckal.

Porosz követelések: hadi kárpótólson kívül Elzász és Német Lotharingia átengedése; Metz, Thionville lerombolása; Páris elfoglalását biztosítékul követeli. Favre mindenképp a Constituante összehívását kívánja; Bismarck nem engedi a választásokat Elzászban és Lotharingiában. Sok óvás érkezik a vidéki városokból a megalázó béke ellen. Bismarck Bazaine capitulatioját követeli, mihez semmi remény. Toul visszaverte az ostromot.

Távirati tudósítás a bécsi börzseről.

Sept. 22-én: 5% Metaliques 100 frt 58.— 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 67.— Kamat 58.— 1860. Kölcsön 92 80. Bankrészvény 714. Hitelintézet részvény 256 frt 259.50. London 10 ft st 100 frt. 23 1/4 kr 124 25. Ezüst 122 25. Cs. király arany 5.85. Napoleon 20 fran. 9.89.

den izom reszkett testemben; rossz emésztés, folytonos álmatlanság szüntelen ideg ingerben tartott, mely ide-oda üzött, soha nyugtot nem adott; e mellett mindig búskomor valék. Sok orvos kimerült gyógyításomba, de bajaimat nem enyhíté. Teljes kétségbeesésben megkísértem önnek Revalenciére du Barry-ját, s most, miután 3 hónapig éltem vele, hálát mondom az Istennek. A Revalenciére legnagyobb dícséretet érdemel, visszaadta tökéletesen egészségemet s abba a helyzetbe tett, hogy társadalmi állásomat ismét elfoglalhatom. Öszinte hálával és teljes tisztelettel.

Bréhan marquise.

1/2 fontos bádóg szelencékben 1 frt 50. 1 1/2 frt 50 kr. 2 1/2 frt 50 kr. 5 1/2 frt 10 frt.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 74.25.

Temesi 78.— Erdélyi 75 50. Horv.-Slavon 80.—

Gabona ár Kolozsvártt sept. 15-én 1870.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztabúza 4 frt 96 kr. Elegybúza 3 frt 46 kr. Rozs 3 frt 02 kr. Árpa — frt — kr. Zab 2 frt 20 kr. Török búza 3 frt 96 kr. Pityóka 1 frt 40 kr. Marhabús fontja belváros 21, külvárosban 21 kr.

Tulajd. és telelős szerkesztő: Sándor József.

A közönség köréből. *)

T. szerkesztő úr! Egyháznak tagjait, s bátran mondhatni kis városunk egész polgárságát leverőleg döbbsé meg azon hír, hogy köztisztelő és szeretetben részesült gnardianunk főtisztelő Farkas Solán Ferencz egyháznoktól egy oly jövedelem nélküli bitkőszébe tetették át, mely bizonyára nem az érdemek elismerő méltánylásának, de az üldözö méltatlanságnak leendő tanujele.

Megilletődéssel tövök azon kérdéseket: Vajjon mivel érdemelhetne ezen méltatlanságot azon egyén, ki az egyháznak buzgó lelkesze, szerete javainak leghűbb kezelője volt, ki alatt a szerzet helybeli javai kitűnő gyarapodást nyertek; az egyház, iskolai ügy tetemesen emelkedett? Ki-e bizonyosan illelték az Idvezítő ilyes

*) Az e rovatban megjelölt cikkeket csak a saját hatóságával szemben vállalt felelősséget a Szerk.

12 1/2. 20 frt — kr. 24 1/2. 36 frt — kr.

Revalenciére csokoláde táblákban:

12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. liszt alakban 12 csé. 1 frt 50. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. 120 csé. 10 frt — kr. 288 csé. 20 frt — kr. 576 csészére 36 forint.

Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Goldschmiedgasse 8. Pesten Töröknel, Kolozsvártt Kronstädter Józsefnél, Pozsonyban Pistortynál, Debreczenben Borsos Ferencznél, és mindenütt postai utánvét mellett.

Ó v á s.

A gazda urak sziveskedjenek a korneuburgi

1870. XLII. törvényezikk A KÖZTÖRVÉNYHATÓSÁGOK

rendezéséről.

Hivatalos kiadás. Ára 30 kr.

A becsstelen. (L'Infame.)

Irta Abaut Edmund. Francziából fordítva. 2 kötet. Ára 2 frt.

„T é r t a n.”

Br. Waldstätteni cs. kir. tábornoki ezredes hasonmú német munkája után

Irta Kránitz János m. kir. honvéd-főhadnagy. Ára 2 frt 50 kr.

Az 1870-ik évi törvények gyűjteménye.

Hivatalos kiadás. I. füzet. I—XLVI. Ára 1 frt.

Német-magyar egyetemes hivatali műszótár.

(Deutsch-ungarische allgemeine ämtliche Terminologie.) tekintettel a hivatali szakok minden ágazatára. Szerkesztette Kollonics László. Ára 3 frt.

Fekete gyémántok.

Regény öt kötetben. Irta Jókai Mór. Ára 5 frt.

Történelmi dolgozatok

a magyar és román nemzet viharos korszakából.

Irta KOÓS FERENCZ. I. füzet. Ára 1 frt. 30 kr. o. ért.

Erdélyi telekkönyvi rendtartás függelékkel.

Hivatalos kiadás. — Ára 2 forint.

Az 1870-ik évi Törvények gyűjteménye.

Hivatalos kiadás. I. füzet. Ára 1 frt.

Szegedi bűnkronika.

Az alföldi rablók kiirtásának története. Viszszapillantások a magyarországi közbiztonság és bünyenyítésügy multjára, széttekintések azok jelen állapotán, és elmélkedés jövőjük felett. Nevezetes bűnesetek és büntárgyalások, fejtegetések, értekezések, leírások, adatok és okmányok.

Szerkeszti BUVÁR. Első kötet. Első füzet. Ára 40 kr.

Karaffa és az eperjesi vértörvényszék.

Történeti korrajz Irta K. PAPP MIKLÓS.

Második bővített és javított kiadás. 2 kötet. Ára 2 frt.

Korszerű egyházi beszédek.

Irta ZOMBORI GEDŐ. 2-ik füzet. Ára 1 frt. 20 kr.

Gramatec'a

Limbei Magiare

pentru Clasiile Gimnasiliei Inferiori, precum si pentru privati de OCTAVIU BARITIU profesorul gimnasiliei in Naseudu.

Pretulu: 70 cr.

MAGYAR ROMÁN-NYELVTAN.

A román tanulóknak számára. Szerkesztette Fekete János (Negrutin), balázsfalvi görög egyesült érseki székesegyház korlátok kanonok. (Harmadik kiadás.) Ára 1 frt 20 kr.

Magyar-román zsebszótár

(Dictionariu portativu magiaru-romanu)

tanodai és magán használatra.

Irta BARITIU OCTÁV, gimnasilis tanár Naszódon.

Ára füzet 1 frt

szent szavai: „bű voltál mind eddig, ezután többre bizlak“?

És hogy nedbbenne meg a kebel, midőn ily érdemekkel díszít egyéniség érdemei elismerésül mondhatni deportálással fenyegetetik.

De a mily megdöbbsé volt a fenti hír, oly meggyugtatóvá lett az, hogy: — ha bár az érdem félreismertetis, az erény tövis koronával illetetik is igen gyakran a rossz akarat által; de mégis találtatnak egyének, kiknek minden érdek nélküli tiszta jelleme az érdemet megalázza, az erényt eltiporni nem engedi.

Istené a dicsőség! ily nemes keblű ember barátok ez ügyben is találkoztak és pártfogó részvételt voltak az üldözött iránt.

A köztisztelőben álló Torma család buzgó tevékenysége: — plüssök ő nagyméltóságának atyai jó indulattal párosult kegyessége elfordítá a csapást; áldással változtató az átkot; biztos menhelyet adván az üldözöttnek.

Vezesse az ég az általunk szeretve tisztelt lelkipásztor lépteit tartós béke, elismerés és jutalom pályájára. Adjon a hatalmas teremő különösen plüssök ő nagyméltóságának hosszú életet, hogy a főpásztori kegyelem hasonló szép tényeit még hosszú évszázadon át gyakorolhassa.

Déza, szeptember 17-kén, 1870.

Több catholikusok.

marhapor vásárlásánál arra figyelni, hogy csak azon nyálábok valódiak, a melyek a mai hirdetésen látható névönást a ragjegen vörös színben tüntetik fel.

Arra is sziveskedjenek figyelni, hogy KWIZDA FER. JÁNOS helyreépítő folyadéka az egyetlen, a mely I. Ferencz József császár ő Felsége által kiv. szabadalommal lön kintüntetve s kerekít ezen cs. kir. szab. helyreépítő-folyadékot más, hasonlólag elnevezett, de nem szabadalmazott készítményekkel össze nem cserélni.

Kwizda állatgyógyászati készítményeinek árnhelyei a mai hirdetésen elősorolák.

(418)

(3—20)

Mily elragadtatást ébreszt fiatalnál és vőnnél egy szép keringő! — Minden legeg s akarattal felvidámít minden arc. A nélkül hogy tulzottak lennének, ajánlunk három tüneményt e nemből Ezek: Jugendtraume Hübner-Trams 0-tól (díjazott szerzemény) Burschentänze, Schondorf Jánostól, — Frühlingsreigen Lammers Gyulától. — Egy darab ára (4 iv) csak 75 kr. és kapható Apitzsch Róbertnél Lipszében és minden könyv-és zenemű-kereskedés által.

(430)

(1—3)

Kik a „Riunione Adriatica di Sicurta“

lethbiztosító intézetnél érdekelve évannak, azok alóljegyzett főügynöknél nyugtáikat ki-válthatják.

Karváz Gyula.

(424)

(1—3)

Az Görgény-sz.-Imrei uradalomban együtt, vagy apróbb részletekben e következő sertések u. m.

12 nagy kan, 94 nagy kocza, 160 egy és fél éves herélt, 600 idei malacz eladó.

Az egész összeget megvevőnek átadatik illő árban az ezen uradalomban lévő maktermés is, mely a fennirt sertések kihizlálására elégséges leend.

Értekezhetni irántok az uradalom igazgatóságával.

Egy jó állapotban levő

billiárd

örökáron eladó.

Értekezhetni iránta kereskedő Bogdán István urnál.

(423)

1—3

(386)

(4—70)

ne reszkraft, a legerbényesebb és legbiztosabb eszköz a mindenféle munkához, mint a régi eszközök. A legerbényesebb és legbiztosabb eszköz a mindenféle munkához, mint a régi eszközök. A legerbényesebb és legbiztosabb eszköz a mindenféle munkához, mint a régi eszközök.

(427)

(1—3)

Tudatom a szamos- és sajómenti birtokosokkal, hogy e napokban egy gőz eséplőgép érkezik, melylyel méltányos feltételek alatt ezen vonalon eső gabonák elcséppeltetését vállalni szándékozom. Értekezhetni Bethlenben gr. Bethlen Károly udvarában.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közzhírre teszi alólírt igazgatóság, hogy a kolozsvári zálogkölcsön-intézetnél elzálogosított s folyó évi augusztus hó végéig lejárt, és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adni, és pedig az

I. osztályu tárgyak, u. m. ruhaneműk, háziesszközök, áruk stb. árverése lesz

folyó évi october 3-kán.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüstneműk ékszerek stb. árverése lesz

folyó évi october 12-kén.

Az árverések az intézet helyiségében mindég d. u. 3 órakor kezdődnek. Figyelmeztetés. A kiváltás vagy átírás végett beadott, de még ki nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alkalommal hasonlólag elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani vagy átírni, a már eladott tárgyakból a bejött többlet hasonlólag őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni Kolozsvárrt, augusztus 31-kén, 1870.

A kir. szab. zálogkölcsön-társulat igazgatósága.

(383)

(3—3)

(3—3)

Felhívás.

Brádi Brádi Czeczilia, férjezett Kendeffyné asszonytól 1866 július 31-kén 1500 forint, és nővére Brádi Innocencziától 1866 szeptember 24-kén 1000 és ismét 1000 forint értékű urbéri kárpótlási igényt vettem meg s azokra magam előjegyeztem; s miután ezen 3500 forint kárpótlás az erdélyi mts. földterhermentesítési alapigazgatóság szeptember 20-án 5476 sz. a. kelt értesítése szerint nem volt fedezve, akkori kormányzati tanácsos Lázár úr azt tölem, minden kezességem nélkül a fölvehetést illetőleg, árfolyam szerinti értékben átvette, és pedig Eisenberger Lipót úr által, a kinek nevére az, a kormányzati tanácsos úr számlájára átruházva is lón.

Folyamodtam a kolozsvári városi tks. törvényszékhez az illető szerződésnek hollétének kipuhatólása végett, és sürgetéseim dacára sem tudok eredményhez jutni. Nagyon is világos, hogy miért nem! — Felszólítom tehát ezen szerződések netalán jelenlegi birtokosát, hogy azokat a kolozsvár városi törvényszékénél jelentse be, mert azok egy, kormányzati tanácsos Lázár úr, továbbá mostoha fia Folyovics Sándor és Eisenberger Lipót ellen fennforgó büntőgyeji összeköttetésben vannak, a mit én panaszképpen a magas képviselőháznak fel fogok jelenteni, mert regressust a felhajtásra nézve jogszertileg csak Lázár és Folyovics Sándor urakon vehetek, és a mai birtokosnak a szerződéseket illetőleg, a kezemből levő okmányok alapján, regressust szerezni képes vagyok.

Ezen 3 szerződés birtokosa magának tulajdonítsa a következőket, mert én mint második engedményes a fedezetet még Lázár úr éltében tudom Lázár úr által biztosítottat, s feloldozom magam minden felelősségtől, mert a Lázár, Folyovics Sándor és Eisenberger ellen folyó büntvádi kereset engem akadályoz a jelenlegi birtokosnak biztosítékot nyújthatni.

Tiltakozom továbbá minden feljött-előjegyzése ellen ezen szerződéseknek, a melyek eladó Brádi Czeczilia férj. Kendeffyné asszony által 1866 aug. 11-én 16,203, és Brádi Innocenczia kisasszony által 1866 november 3-án 17,920 alapigazgatósági szám alatt az én nevemre jegyeztetettek elő, annyival inkább, mert én e szerződéseket büntvádgátlati fogságban levő Eisenberger Lipót nevére cedáltam, amiből azok kormányzati tanácsos Lázár úr tulajdonai; én a szerződéseket semmieseknek nyilvánítom, s kész vagyok mindenkinek, jogai vedhetése végett, ezek iránt felvilágosítást adni.

Szászváros, 1870 szeptember 9-én,

Wellmann Ján. Jós.

(411)

(2—3)

Hirdetmény.

A Báldi M. G. uradalom igazgatósága részéről közzhírre tétetik: hogy Báldon mindennap 250 darab hízalt juh, eladásra kitétetett.

Ezenkívül van 30 darab januáriusi fajnak való szép és jó fajnak való man-galica kan eladó.

Kelt Báldon, sept. 13. 1870.

KRÁLITZ ANTAL,
j. igazgató.

(426)

DUHA KRISTÓF

FEHÉRNÉMŰ GYÁRÁBAN belközéputca 457. szám,

felválaltatnak mindennemű **fehérnéműek** megvarrattatása; hol is egy kitűnő szakképzett **bécsi szabásznő** van alkalmazva; és így a megrendelések gyors és jutányos árban teljesítetnek.

RAKTÁROM ellátva dús választásban **rumburgi-, hollandi-, creász-, bécsi házi** vászonnal; **asztal-néműk, gazdasági ruhaszövetek**, több ezer rőf (schifon) **angol vászon; zsebkendő, férfi és női fehérnémű** legnagyobb választékban, **kötő-, varró czérna**. Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

A nagy érdemű t. Község szíves pártfogásába ajánlja magát

Duha Kristóf,
fehérnémű gyáros.

A kolozsvári

hitelbank és zálogkölcsöntársulat

1. lezártított váltókat, utalványokat, kihuzott sorsjegyeket és kereskedelmi kötvényeket;
2. veszi és elad földterhermentesítési kötvényeket, részvényeket, magán kötvényeket és más értékpapírokat saját és idegen rovására;
3. békélt váltókat és évi járulékok, kamatok, osztalékok, szelvények, utalványok és más cimen levő követeléseket; kiveszi a pénztárból az utalványozott földterhermentesítési kötvényeket;
4. elfogad örömenyképpen mindennemű értékpapírokat és értéktárgyakat;
5. elfogad folyó számlára pénzeket, váltókat és értékpapírokat, a melyekről utalványok útján lehet rendelkezni;
6. átvesz pénzeket, a melyekről kamatozó, felmondási határidőhöz kötött s hátrítatlag forgatható pénztárjegyeket ad ki; az ilyen pénztárjegyek legkisebb értéke 100 frt;
7. a zálogkölcsön-üzletben kölcsönöket ad a) mindennemű ingóságra, b) drágaságra; ékszerekre s arany és ezüstneműkre; c) értékpapírokra, azaz mindennemű államkötvényre és iparvállalati részvényre.

(74)

14—*

(296)

2/0

(15—24)

Weinkopf Benedek

épitmény-asztalos-üzlete

Bécsben, Landstrasse Neulinggasse 4 sz.

ajánlja magát mindennemű **épitmény-iroda- és bolt-felszerelésre** aránylagos legolcsóbb árak mellett.

Megrendelések mindig elfogadtatnak, s a legpontosabban teljesítetnek.

(2—3)

A BRAUN W. ARNOLD
intézet előjáró igazgatása alatt álló

pesti fő- és magasabb kereskedelmi iskola és nevelő intézet

(409)

Alapítva és szerveztve, nagy-mezővárosban, 50 sz. saját házában. Alapítványi (a szénorák alatt a szükséges utángyakorlat) az elemi, real- és kereskedelmi tudományokban, idegen nyelvekben, zenében, testgyakorlatban, illentanban, teljes kereskedelmi képzettségben, az üzletet és iródat magában foglalva, rövidebb tanfolyam alatt. Szállás, teljes ellátás, korszerű erkölcsi nevelés, jobb jellemképzés. Díj 360 frt. o. é. iskolapénz mérsékelt. Ingyen sorozatok e lapok kiadottválatában kaphatók.

(428)

Ásványfürdő eladás.

(1—3)

Erdélynek egy kellemes fekvésű élénk mezővárosában, 10 percznyi távolságra a most épülő magy. keleti vaspálya egyik pályaudvarától (posta és táviró állomás.) Ez-én ásványvíz vegyertartalma és hatása hasonlít az Aachenhez és Mehádiához, sőt ezeket annyiban felülmúlja, a menyinyiben ez egy kénforrás feles szikany-halvagy tartalommal.

Gyógyiszerök bizonyítják bennulások, csukló- és csontbetegségek, csúsz, köszvény, görvény, nőibajok sat. ellen.

A birtok, melyhez a fürdő tartozik áll egy csinos és szilárd fürdőházból teljes fürdő készlettel, gőzkészlettel a fürdők fűtésére, lakházból a tulajdonos számára, egy épülettel fürdővendégek számára, műkerttel igen szép kilátással, s egy nagy ügyintéző és veteményes kerttel.

Eladási feltételek igen előnyösek, a melyeket venni szándékozik minden időben megtudhatják Schmedt Frigyes urnál, a magy. kir. szab. „Transsylvania” bank felügyelői ügynökénél Nagy-Szebenben.

(371)

(3—*)

HOFF JÁNOS udvari szállító úr

Központi raktárának Bécsben

11. Kärnthnering 11.

Unterhaid (Csehország) 1870 aug. 4-én. Kérek számomra az ön idült gyomor fáj-dalmakban valóban csodás hatása

„MALÁTA-KIVONAT-EGÉSZSÉGSÖR”-éből 6 üveggel küldeni.

Götter, orvos.

Kolozsvárrt valódi minőségben csak **Karvázy Gyula, Seges-várrt** csak **Teutsch J. B.** uraknál kaphatók.

